

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/20/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1317203848
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1317203848.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Ivany Štíftovej a JUDr. Romana Bolebrucha v spore žalobcu: Z. E., nar. XX.X.XXXX, I. X, A., zastúpeného Prosman a Pavlovič, advokátska kancelária, s.r.o., Hlavná 31, Trnava, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpeného Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., 1. mája 173/11, Trenčín, o zaplatenie 1.963,26 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 24C/37/2017-146, zo dňa 23.10.2020, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1.812,24 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.812,24 eura od 11.2.2017 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietá.
- II. Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 94,92 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.963,26 eura spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 1.963,26 eura od 11.2.2017 až do zaplatenia; žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobou zo dňa 27.2.2017, došlo súdu prvej inštancie dňa 10.3.2017, sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia, ktorým súd uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.951,20 eura spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne od 11.2.2017 a nahradiť trovy konania na tom skutkovom základe, že ako spotrebiteľ uzavrel dňa 21.4.2012 so žalovaným úverovú zmluvu č. SUA12/001911. V zmluve absentuje adresa veriteľa na podanie reklamácie a sťažnosti a údaj o rozdelení splátok na istinu, úrok a iné poplatky. Z dôvodu škodovej udalosti na strane žalobcu bolo dňa 7.3.2016 poukázané poistné plnenie zo strany zmluvného partnera žalobcu - Generali poisťovne a.s., na účet žalovaného v celkovej výške 1.116,82 eura. Žalobca úver splatil predčasne, a to sumou 677,04 eura, zmluva bola ukončená ku dňu 19.3.2016. Žalobca od 19.5.2012 pravidelne mesačne splácal sumu vo výške 151,02 eura, vždy k 19. dňu mesiaca. Riadne plnil svoje záväzky zo zmluvy, tzn. že žalovanému zaplatil celkovo sumu 9.061,20 eura. Dňa 8.2.2017 právny zástupca žalobcu elektronickou komunikáciou vyzval žalovaného, aby vydal žalobcovi bezdôvodné obohatenie. Aj napriek tejto skutočnosti žalovaný plnenie získané bez právneho dôvodu v stanovenej lehote nevydal. Podľa žalobcu v zmluve absentuje RPMN z dôvodu jej nesprávneho určenia. Výška RPMN nezodpovedá (v neprospech spotrebiteľa) skutočnej výške RPMN. Žalovaný v zmysle zmluvy uhradil zvyšnú časť kúpnej ceny motorového vozidla, t. j. sumu vo výške 3.110 eur. Skutočná výška úveru, ktorú tak žalovaný reálne poskytol žalobcovi, predstavuje sumu 3.110 eur. Výška úveru uvedená v zmluve je navýšená o náklady spojené s poskytnutím úveru vo výške 735,83 eura. Skutočná výška RPMN pre úver vyplývajúci zo zmluvy je pri uplatnení správneho výpočtu na úrovni 69,83 %, namiesto žalovaným uvádzaných 49,47 %. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch

sa úver dohodnutý v zmluve považuje za bezúročný a bez poplatkov v dôsledku nesprávne uvedenej RPMN v neprospech spotrebiteľa.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštancie po prejednaní sporu rozsudkom (v poradí prvým) zo dňa 6.2.2018 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 3.987,94 eura, spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 3.987,94 eura od 11.2.2017 až do zaplataenia a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi priznal voči žalovanému 34 % náhradu trov konania. Vo zvyšnej sume 1.963,26 eura žalobu zamietol pre vznesenú námietku premlčania. Podľa názoru súdu prvej inštancie boli premlčané splátky, ktoré žalobca zaplatil žalovanému od 19.2.2014 do 19.2.2015, pretože žalobca už od zaplataenia každej jednotlivkej splátky mal k dispozícii všetky údaje a poznal všetky skutkové okolnosti, ktoré mu umožňovali podať žalobu. Dvojročná subjektívna doba preto nemohla začať plynúť až dňa 27.2.2017, kedy žalobca udelil plnú moc právnenému zástupcovi. Udelenie plnej moci advokátovi nemá pre začiatok plynutia význam, navyše z dôkazov bolo zrejmé, že právny zástupca už dňa 8.2.2017 písal žalovanému výzvu, v ktorej uviedol, že prevzal zastupovanie žalobcu.

3. Pokiaľ išlo o skutkový stav, z ktorého súd prvej inštancie vychádzal, nebolo sporné, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere bola uvedená predajná cena predmetu financovania 4.030 eur, celková výška úveru 3.845,83 eura, náklady spojené s poskytnutím úveru 735,83 eura, zaplataené v hotovosti klientom 920 eur, výška úrokovej sadzby 40,929222 %, RPMN 49,47 %, priemerná hodnota RPMN 50 %, výška mesačnej splátky 151,02 eura, počet splátok 60, celková čiastka k zaplataeniu 9.061,20 eura. Tieto skutočnosti považoval súd prvej inštancie za rozhodujúce a vyplynuli aj z listinných dôkazov, ktoré strany predložili. Nebolo sporné ani to, že žalovaný poskytol žalobcovi úver tak, že zaplatil predajcovi zvyšok kúpnej ceny vo výške 3.110 eur, čo predstavuje rozdiel medzi celkovou výškou úveru 3.845,83 eura a nákladmi spojenými s poskytnutím úveru 735,83 eura.

4. Po právnej stránke považoval súd prvej inštancie zmluvu o úvere za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka a poskytnutý úver za spotrebiteľský podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, na ktorý sa obe strany pri argumentácii odvolávali. V odôvodnení poukázal na to, že RPMN vo výške 49,47 % uvedená v bode 4 úverovej zmluvy bola nesprávna. Podľa ustanovení § 9 ods. 2 a § 2 písm. g), h) a i) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) bol žalovaný povinný do výpočtu RPMN zahrnúť aj náklady vo výške 735,83 eura, keďže celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady a poplatky akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Ak by žalovaný pri výpočte postupoval podľa cit. zákona, dospel by k správnej výške uvádzanej žalobcom, t. j. na úrovni minimálne 69,83 %. V dôsledku nesprávne uvedenej RPMN v neprospech žalobcu bol poskytnutý spotrebiteľský úver v zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročný a bez poplatkov. Žalobca zaplatil žalovanému riadnymi pravidelnými mesačnými splátkami vo výške po 151,02 eura celkom sumu 9.061,20 eura, to znamená o 5.951,20 eura viac, ako bol povinný.

5. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 31.1.2020, č. k. 16Co/106/2018-122 v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

6. Na ozrejmenie právnej stránky veci odvolací súd uviedol, že v prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje 2 ročnú subjektívnu a 3 ročnú, resp. 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že oprávnenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vzneseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako objektívna. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako takýto jeho nárok, vyplývajúci z týchto skutkových okolností, možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej

premlčacej doby vôbec relevantné (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25.3.2013, sp. zn. 1 Cdo 67/2011).

7. Ďalej odvolací súd uviedol, že dôvodom, pre ktorý súd prvej inštancie považoval poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov bola skutočnosť, že výška RPMN v zmluve bola uvedená (teda vypočítaná) nesprávne, a to v neprospech spotrebiteľa. V súdnej veci tak nemožno súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že nakoľko právny dôvod bezdôvodného obohatenia vyplýva z § 11 zákona č. 129/2010 Z. z. žalobca mal od počiatku k dispozícii všetky údaje, t. j. poznal skutkové okolnosti, ktoré mu umožňovali podať žalobu. Nadobudnutie vedomosti o bezdôvodnom obohatení v danom prípade nie je spojené s púhou znalosťou zákona, že zmluva neobsahuje konkrétnu náležitosť, v dôsledku absencie ktorej sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, ale s nadobudnutím vedomosti žalobcu o tom, že RPMN uvedená v zmluve je vypočítaná nesprávne, v jeho neprospech. V tejto súvislosti považoval odvolací súd za správnu úvahu odvolateľa, že ak by v čase po splatení istiny vedel, že na zmluvu sa uplatňuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti, bolo by v rozpore s logickým uvažovaním, ak by aj naďalej na účet žalovaného plnil akékoľvek ďalšie finančné prostriedky; už len samotná táto skutočnosť, a teda to, že plnil (v rámci opakovaných splátok) svoj záväzok, ako vyplývalo zo zmluvy, ktorú podpísal znamená, že o bezdôvodnom obohatení (a o rozhodných skutočnostiach) v čase plnenia nemal a ani nemohol mať vedomosť.

8. Podľa odvolacieho súdu tak súd prvej inštancie pochybil, keď ku skutočnostiam rozhodujúcim pre posúdenie začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby, teda na zistenie okamihu nadobudnutia vedomosti žalobcu o skutkových okolnostiach, na základe ktorých mohol podať žalobu, nevykonal žiadne dokazovanie, najmä nevy počul žalobcu. Právny záver súdu prvej inštancie o čiastočnom premlčaní nároku žalobcu preto treba považovať za predčasný.

9. Odvolací súd však poznamenal, že sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že dvojročná subjektívna premlčacia doba nemohla žalobcovi začať plynúť až 27.2.2017, teda udelením plnej moci advokátovi ako tvrdil, pretože udelenie plnej moci advokátovi nemá na začiatok plynutia lehoty žiaden význam, keď z predložených dôkazov zároveň vyplýva, že právny zástupca žalobcu už 8.2.2017 písal žalovanému výzvu na zaplatenie dlžnej sumy, z čoho je nepochybné, že žalobca iný dôvod na poradu s advokátom než ten, pre ktorý podával žalobu ani nemal. Žalobca tak nepochybné musel mať vedomosť o skutočnostiach rozhodujúcich pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby už aj skôr.

10. V súlade so závermi a pokynom odvolacieho súdu bolo vykonané dokazovanie výsluchom žalobcu, hoci predtým takýto dôkaz nebol navrhnutý. Z výsluchu žalobcu vyplynulo, že o preplatení úveru, ktorý sa týkal leasingu auta, sa dozvedel až z internetových stránok „ začiatkom roka 2017 a potom hneď vec riešil so svojím právnikom.

11. Súd prvej inštancie skonštatoval, že sumu 1.963,26 eura žalobca zaplatil žalovanému bez právneho dôvodu, čím sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil. O vzniku bezdôvodného obohatenia sa žalobca dozvedel až na začiatku roka 2017. Ako vyplýva z názoru odvolacieho súdu, ktorým je súd prvej inštancie viazaný, až vtedy začala premlčacia doba plynúť. Začiatok plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby sa viaže k okamihu, kedy oprávnený nadobudol skutočnú (preukázateľnú) vedomosť o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa obohatil. Subjektívna dvojročná premlčacia doba preto neuplynula a právo žalobcu nebolo premlčané, nakoľko žaloba bola podaná na súde dňa 10.3.2017. O nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia rozhodol podľa § 451 ods. 1 a 2, § 107 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka.

12. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyzval žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie e-mailom dňa 8.2.2017, v ktorom určil lehotu na vysporiadanie. Na základe toho bol žalovaný povinný bezdôvodné obohatenie vydať do 10.2.2017. Nasledujúcim dňom sa žalovaný dostal do omeškania s plnením peňažného záväzku a od toho dňa je povinný platiť žalobcovi aj úrok z omeškania. Úrok z omeškania bol žalobcovi priznaný v uplatnenej zákonnej výške 5 % ročne podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Žalobca mal vo veci napokon celkový úspech, preto mu bol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. priznaný nárok na plnú náhradu trov konania s tým, že o výške náhrady, ktorú je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi, rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

13. Proti rozsudku podal žalovaný odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) C. s. p. a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť a priznať mu náhradu trov konania. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) možno konštatovať, že v ňom namietal, že súd prvej inštancie sa doposiaľ žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkou ohľadne výšky bezdôvodného obohatenia, ktoré si žalobca v tomto konaní uplatňuje a žalovaný ju opakovane namietal a rozporoval a nesprávne právne posúdil námietku premlčania. Brojil, že v konaní doposiaľ absentuje akékoľvek predloženie dôkazu týkajúceho sa prehľadu úhrad, ktoré mal žalobca na danej úverovej zmluve uhradiť. Jediné, čo žalobca predložil je bankový doklad o vklade sumy 677,04 eura zo dňa 16.3.2016, z čoho však žiadnym výkladom nemožno zákonným spôsobom dospieť k záveru, že žalobca preplatil úverovú zmluvu vo výške 5.951,20 eura nad poskytnutú istinu. Doposiaľ mu nie je zrejmé, na základe akého dôkazu súd prvej inštancie akceptoval žalobcom prezentovanú výšku uhradenej sumy 9.061,20 eur na zmluve. Žalobca začal splátky uhrádzať od mája 2012, pričom poslednú uhradil v marci 2016, z čoho taktiež nie je možné ani hypoteticky vypočítať výšku prezentovanej uhradenej sumy 9.061,20 eura.

14. Zdôraznil, že povinnosť tvrdenia možno považovať za základný pilier sporového konania. Z okruhu tvrdených skutočností žalobca vyvodzuje svoj nárok, ktorý mu má byť súdom priznaný. Tvrdením skutočností žalobca určuje predmet dokazovania, ktorého pravdivosť súd z dôkazov označených žalobcom zisťuje. Žalovaný tvrdením skutočností určuje obsah a medze svojej procesnej obrany. Sudca by mal konanie iba usmerňovať tým, že by skúmal relevantnosť žalobcom tvrdených skutočností k nároku sformulovanému v petite žaloby, relevantnosť tvrdenej procesnej obrany k petitu žaloby, relevantnosť označených dôkazov k tvrdeným skutočnostiam a zhodnotil, či sa označenými dôkazmi tvrdené skutočnosti preukázali alebo nie. Nemal by však presúvať dôkaznú povinnosť žalobcu na žalovaného (keďže ide o dôkazy, ktorými žalobca disponuje a je v jeho kompetencii ich predložiť), čo má za následok porušenie zásady nezávislosti a nestrannosti súdov a taktiež zásady právnej istoty. K obdobnej otázke sa vyjadril aj Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 11Co/271/2017.

15. Považoval za potrebné si uvedomiť, že predmetom sporu nie je ochrana spotrebiteľa, ale výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré je povinný špecifikovať výhradne žalobca, ktorý si ho uplatňuje. Je elementárnou povinnosťou žalobcu skutkovo vymedziť predmet žaloby prostredníctvom tvrdení, a následne preukázať tvrdené skutočnosti v rámci dôkazného bremena. Pokiaľ žalobca svoje skutkové tvrdenia nepodloží dôkazmi, neunesie dôkazné bremeno, čo má mať za následok zamietnutie žaloby v celom rozsahu. Z doterajších podaní žalobcu vôbec nie je zrejmé, či sa domáha vrátenia určitej časti svojich úhrad (ak áno, z ktorých úhrad a akej časti), alebo vrátenia určitých úhrad v celosti (ak áno, ktorých úhrad). Považoval za neakceptovateľné, aby žalovaný suploval procesnú aktivitu žalobcu a „hádal“, čo chce vlastne vrátiť. Aktuálna procesnoprávna úprava zákona č. 160/2015 C. s. p. kladie mimoriadne silný dôraz na riadne splnenie povinnosti tvrdenia. Dokonca sa jedná o jednu zo základných procesných povinností strany (Čl. 8 Základných princípov C. s. p.) a kľúčový prostriedok procesného útoku. Formuje sa takto skutkový základ žaloby (§ 132 ods. 1 C. s. p.), ktorý je pre konajúci súd záväzný (§ 216 ods. 1 C. s. p.), o ktorom sa vykonáva dokazovanie a ktorý sa napokon stáva predmetom autoritatívneho súdneho rozhodnutia. Obdobný právny názor vyjadril vo svojom rozsudku zo dňa 17.9.2020 aj Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 10Co/70/2019.

16. Namietal, že žalobcovi v tomto konaní už čiastka vo výške 3.987,94 eura (ktorá nepochybne zahŕňa aj sumu v konaní zdokladovanú žalobcom vo výške 677,04 eura) uhradená bola. Žalobca na zmluve uhradil poslednú splátku dňa 16.3.2016. Žaloba bola podaná na súd dňa 10.2.2017 (správne má byť 10.3.2017). Zotrval preto na svojej námietke premlčania, ktorá sa vzťahuje na platby uhradené pred 10.2.2015 v prípade subjektívnej premlčacej doby a na platby uhradené pred 10.2.2014 v prípade trojročnej premlčacej doby. Pokiaľ žalobca v časovom rozpätí od 10.2.2015 (resp. 10.2.2014) až do 16.3.2016 zdokladuje výšku platieb 5.951,20 eura nad výšku poskytnutej istiny, bude jeho nárok dôvodný a relevantný. V opačnom prípade zastával názor, že priznaná žalovaná suma nie je dôvodná, podložená a taktiež v prípade jej zdokladovania je premlčaná.

17. Zdôraznil, že ak nie sú splnené podmienky na desaťročnú premlčaciu dobu, platí trojročná objektívna premlčacia doba alebo dvojročná subjektívna premlčacia doba. Objektívna premlčacia doba plynie odo dňa, keď došlo k reálnemu získaniu bezdôvodného obohatenia, z čoho vyplýva, že objektívna doba vždy začne plynúť skôr a je rozpoznatelná na základe skutkových okolností. Považoval za dôležité podotknúť,

že subjektívna premlčacia doba musí plynúť v rámci objektívnej doby, ktorú nemožno prekročiť. Nie je možné domáhať sa svojho nároku po márnom uplynutí objektívnej doby a odvolávať sa na neuplynúcu dvojročnú subjektívnu dobu.

18. Upriamil pozornosť odvolacieho súdu na § 54a Občianskeho zákonníka podľa ktorého, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel. Pri určení počiatku plynutia dvojročnej subjektívnej lehoty poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/216/2016, Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 25Co/1019/2015, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/315/2017, rozhodnutie Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 5Csp/30/2017, rozsudku Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 29Csp/7/2017. Žalobca v zmluvnom vzťahu so žalovaným vystupoval ako spotrebiteľ - teda slabšia strana. Postavenie slabšej strany však neznamená, že tejto bude poskytnutá bezbrehá ochrana voči dodávateľovi ako strane silnejšej, bez ohľadu na platné právo. U spotrebiteľa ako subjektu týchto vzťahov sa vychádza z definície priemerného spotrebiteľa, teda spotrebiteľa, ktorý má primerané množstvo informácií a je v rozumnej miere pozorný a obozretný, a to s ohľadom na jeho sociálne a kultúrne faktory a jazykové schopnosti. Od spotrebiteľa sa teda vyžaduje určitá miera pozornosti, ktorá má svoj obraz napríklad v tom, že spotrebiteľ musí vykonať určité kontrolné zisťovania, aký tovar vlastne kupuje, alebo akú zmluvu uzatvára. Európsky súdny dvor dokonca deklaroval, že sa celkovo vychádza z takého spotrebiteľa, ktorého inteligenčný kvocient nie je na hranici demencie, ale ktorý je schopný sa slobodne rozhodnúť (C-315/92). Súd tiež uvádza, že pri hľadisku priemerného spotrebiteľa je nutné vychádzať z konkrétneho typu vzťahu, na ktorý sa aplikuje.

19. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť; napadnutý rozsudok považoval za vecne správny, riadne odôvodnený; podané odvolanie za nedôvodné.

20. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 378, § 380 ods. 1 C. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario, keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné. Rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C. s. p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 30.11.2021 (§ 219 ods. 3 C. s. p.).

21. K námietke žalovaného, že v konaní doposiaľ absentuje akékoľvek predloženie dôkazu týkajúceho sa prehľadu úhrad, ktoré mal žalobca na danej úverovej zmluve uhradiť a jediné, čo žalobca predložil je bankový doklad o vklade sumy 677,04 eura zo dňa 16.3.2016, z čoho však žiadnym výkladom nemožno zákonným spôsobom dospieť k záveru, že žalobca preplatil úverovú zmluvu vo výške 5.951,20 eura nad poskytnutú istinu, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie už v rozsudku č. k. 24C/37/2017-97 zo dňa 6.2.2018 (v poradí prvom), na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v dôsledku nesprávne uvedenej RPMN v neprospech žalobcu je poskytnutý úver bezúročný a bezpoplatkov, pričom pri rozhodovaní o priznanej výške bezdôvodného obohatenia skutkovo uzavrel, že žalobca zaplatil žalovanému spolu sumu 9.061,20 eura, to znamená o 5.951,20 eura viac ako bol povinný (bod 22). Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.987,94 eura spolu s prísl., čo predstavuje splátky úveru, ktoré žalobca zaplatil po 19.2.2015. Splátky úveru za obdobie od 19.2.2014 do 19.2.2015 považoval za premlčané, preto žalobu v tejto časti zamietol. Proti zamietajúcejmu výroku podal odvolanie žalobca. Žalovaný nepodal odvolanie proti vyhovujúcejmu výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.987,94 eura spolu s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v uhradených splátkach zaplatených za obdobie od 19.2.2015 do 19.4.2017; v tejto časti je preto rozhodnutie súdu prvej inštancie právoplatné. Súd prvej inštancie po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie, nemohol opätovne prehodnocovať skutkový stav v neprospech žalobcu, ktorý odvolanie podal a v prospech žalovaného, ktorý odvolanie nepodal, pretože žalovaný nepodaním odvolania akceptoval skutkový stav tak, ako bol zistený súdom prvej inštancie už v rozsudku č. k. 24C/37/2017-97 zo dňa 6.2.2018. Opačný postup súdu prvej inštancie by bol aj v rozpore s Čl. 16 ods. 3 Základných princípov C. s. p., podľa ktorého v konaní o opravnom prostriedku a v ďalšom konaní nemôže byť rozhodnuté nepriaznivejšie pre stranu, ktorá opravný prostriedok neuplatnila. Žalovaný navyiac už vo vyjadrení zo dňa 20.10.2020 uvádza, že „žalobca uhradil poslednú splátku na žalovanej úverovej zmluve

dňa 9.3.2016“, na tomto tvrdení žalovaný zotrval aj v podanom odvolaní, kde uviedol, že žalobca začal splátky uhrádzať od mája 2012, pričom poslednú uhradil v marci 2016; úhrada splátok za obdobie od 9.3.2016 tak ani nebola sporná.

22. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní (po zrušení rozsudku č. k. 24C/37/2017-97 zo dňa 6.2.2018 v jeho zamietajúcom výroku) bolo posúdiť opodstatnenosť vznesenej námietky premlčania za splátky zaplatené za obdobie od 19.2.2014 do 19.2.2015.

23. Súd prvej inštancie záver o nepremlčaní nároku na zaplatenie sumy 1.963,26 eura (splátky zaplatené v období od 19.2.2014 do 19.2.2015), založil na tom, že žalobca sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel až na začiatku roka 2017, kedy mu mala začať plynúť premlčacia doba. Začiatok plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby sa viaže k okamihu, kedy oprávnený nadobudol skutočnú (preukázateľnú) vedomosť o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa obohatil. Subjektívna dvojročná premlčacia doba preto neuplynula a právo žalobcu nebolo premlčané, nakoľko žaloba bola podaná na súde dňa 10.3.2017.

24. V nadväznosti (aj) na odvolaciu námietku žalovaného, odvolací súd uvádza, že ak súd dospeje k záveru, že právo nie je premlčané v subjektívnej premlčacej dobe, musí sa vysporiadať s otázkou premlčania práva aj v objektívnej premlčacej dobe, pretože ak je právo premlčané v objektívnej premlčacej dobe, nemôže byť oprávnenému priznané aj napriek tomu, že ešte plynie subjektívna premlčacia doba a opačne. Krajský súd v Bratislave už v zrušujúcom uznesení č. k. 16Co/106/2018-122, zo dňa 31.1.2020, uložil súdu prvej inštancie, aby sa dôsledne vysporiadal s plynutím ako subjektívnej tak aj objektívnej premlčacej doby, čo však neurobil.

25. Na ozrejmenie právnej stránky veci odvolací súd poznamenáva, že premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené plniť svoje povinnosti. V prípade vznesenej námietky premlčania preto platí, že ak sa jej sporová strana dôvodne dovoľá, nemôže súd premlčané právo (nárok) priznať; žalobu v takom prípade zamietne. Dôvodnosť námietky premlčania súd skúma vo vzťahu k nároku uplatnenému žalobou; nie je pritom rozhodujúce ako sporové strany nárok kvalifikovali po právnej stránke a z akých právnych dôvodov bola námietka premlčania vznesená. Právna kvalifikácia žalobou uplatneného nároku je výhradne vecou súdu a nie je rozhodujúce, ako tvrdené skutočnosti kvalifikuje strana. Dôvodnosť uplatnenej námietky premlčania súd teda skúma vo vzťahu k žalobným tvrdeniam, prípadne vo väzbe na zistený skutkový stav veci (v rozsahu, v akom skutkové zistenia opodstatňujú priznanie nároku - nie je podstatné z akého titulu).

26. Z ustanovenia § 107 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa môže premlčať tak v subjektívnej dobe (§ 107 ods. 1), ako aj v objektívnej dobe (§ 107 ods. 2). Ak sa povinný subjekt premlčania dovoľá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt. Subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr, než objektívna premlčacia doba. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa totiž oprávnený nemôže dozvedieť skôr, než bezdôvodné obohatenie vôbec vzniklo. K bezdôvodnému obohateniu získanému plnením bez právneho dôvodu, ak právny dôvod neexistoval od začiatku, ako i plnením z absolútne neplatného právneho úkonu, dochádza okamihom poskytnutia plnenia. Týmto okamihom je tiež určený začiatok objektívnej premlčacej doby. Subjektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa postihnutý dozvedel, že plnil bez právneho dôvodu, resp. z absolútne neplatného právneho úkonu a komu plnil. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa oprávnený dozvie vtedy, keď pozná skutkové okolnosti, z ktorých možno usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, a to aspoň v takej výške (objektívne vyčíslenej v peniazoch), že právo na jeho vydanie možno dôvodne uplatniť na súde.

27. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1

Občianskeho zákonníka). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Ako už bolo uvedené vyššie, objektívna premlčacia doba plynie od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie.

28. Predmetom posúdenia premlčania (po vrátení veci odvolacím súdom) boli splátky zaplatené za obdobie od 19.2.2014 do 19.2.2015. Subjektívna 2 ročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia, začala žalobcovi plynúť začiatkom roka 2017, avšak k začatiu plynutia objektívnej 3 ročnej premlčacej doby došlo už zaplatením jednotlivých splátok, z čoho potom vyplýva, že v čase podania žaloby, t. j. 10.3.2017 bol nárok žalobcu čiastočne premlčaný (splátka zaplatená žalobcom žalovanému nad rámec istiny dňa 19.2.2014). Nepremlčaný potom ostal nárok na zaplatenie 12 splátok po 151,02 eura, t. j. 1.812,24 eura (splátky za obdobie od 19.3.2014 do 19.2.2015).

29. Žalovaný v podanom odvolaní tiež uviedol, že zotrváva na tom, že nárok žalobcu je premlčaný aj v subjektívnej premlčacej dobe. Odvolací súd uvádza, že žalovaný v podanom odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, v čom konkrétne spočíva pochybenie súdu prvej inštancie pri posudzovaní okolností rozhodujúcich pre plynutie subjektívnej premlčacej doby. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie tak nie je možné preskúmať z hľadiska opodstatnenosti takto uplatnenej odvolacej argumentácie. Pokiaľ žalovaný poukazoval na rôzne súdne rozhodnutia, v ktorých sudy považovali nároky spotrebiteľov za premlčané v subjektívnej premlčacej dobe, vychádzajúc zo zásady „neznalosť zákona neospravedlňuje“, odvolací súd zdôrazňuje, že v danom prípade sa o takýto prípad nejedná; v danom prípade sa totižto nejedná o to, že zmluva neobsahovala údaj o RPMN, pretože údaj o RPMN v zmluve uvedený bol, avšak žalovaným bol vypočítaný nesprávne, v neprospech spotrebiteľa. Vedomosť žalobcu o skutkových okolnostiach, z ktorých možno usudzovať, že žalovaný získal bezdôvodné obohatenie, nemožno v tomto prípade odvodzovať iba z púhej vedomosti žalobcu o zákonných náležitostiach zmluvy.

30. Na uvedenom základe odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.812,24 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.812,24 eura od 11.2.2017 do zaplatenia a vo zvyšku žalobu zamietol. Vychádzal pritom v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je viazaný (§ 383 C. s. p.) a ktorý po právnej stránke posúdil inak a preto nemusel opakovať, príp. dopĺňať dokazovanie.

31. O nároku na náhradu trov celého konania (na odvolacom súde aj na súde prvej inštancie) odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p., tak že pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu). Kritériom pre priznanie nároku na náhradu trov konania je miera úspechu vo veci, ktorá sa zisťuje tak u žalobcu ako aj u žalovaného, a ktorá závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej. V prejednávanej veci bol predmetom konania nárok na zaplatenie 5.951,20 eura, žalobcovi bol priznaný nárok celkovo v sume 5.800,18 eura. Úspech žalobcu v konaní predstavuje 97,46 %, úspech žalovaného potom predstavuje 2,54 %. Rozdiel v pomere úspechu medzi stranami sporu predstavuje úspech v prospech žalobcu v rozsahu 94,92 % (97,46 % - 2,54 %).

32. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).